První přesvědčivý překlad disku z Faistu

Jiří Matějka

Disk z Faistu je kotouč z pálené hlíny pocházející z mínojského paláce ve Faistu na Krétě. Je datován přibližně do střední nebo pozdní mínojské doby bronzové (2. tisíciletí př. n. l.). Má průměr kolem 15 cm a po obou stranách je pokryt do spirály otisknutými znaky. Jeho účel, význam a místo zhotovení, nebyl až dodnes známý. Je to jedinečný archeologický nález. Dnes je vystaven v archeologickém muzeu v Heraklionu na Krétě.

Objev disku

V roce 1900 sir Arthur Evans objevil při vykopávkách nedaleko Hérákleionu mínójské hlavní město Knóssos a dokázal, že Mínojci nebyli jen mýtus. Osm let po Evansově objevu řídil vykopávky v ruinách města Faistos italský archeolog Luigi Pernier. Našel v zemi okrouhlou hliněnou tabulku a to byl okamžik, kdy disk po 3600 letech znovu spatřil světlo světa. Pernier se s nadšením pustil do překladu nápisu, ale brzy uvázl na mrtvém bodě, a neuspěl ani Evans. Známí badatelé i amatéři „četli“ tento text jako modlitbu, smlouvu, náboženský kalendář, obřad zasvěcování dívek, odkaz Atlantidy, poselství mimozemšťanů a dokonce jako soupis lodí mínójské flotily v Egejském moři. V řadě případů byl překlad prezentován s notnou dávkou fantazie.

Palác Faistos

Na řeckém ostrově Kréta se v místech, odkud se naskýtá nádherný výhled na širokou a úrodnou planinu Messara, rozkládá druhý největší a nejdůležitější minojský palác Faistos (někdy též Festos či Phaistos). Není sice zrekonstruovaný tak dokonale, jako známější palác v Knossu, zato oplývá jinými přednostmi.

Faistos sloužící jako zimní sídlo panovníka byl postaven na vrcholku Kastri ve výši 70 metrů nad mořem a býval výraznou dominantou v krajině. Severně od paláce se zvedají svahy hory Psiloreitis, známější spíše pod názvem Ida. Ční do výše 2456 metrů nad mořem a je nejvyšším krétským vrcholem.

Historie Faistu sahá až do roku 1900 př. n. l, kdy na tomto místě byl postaven první palác. Ten zanikl při velkém zemětřesení, které zdevastovalo celý ostrov a zničilo řadu měst. Na základech zničeného paláce záhy vyrostla další stavba, která však roku 1450 př. n. l. zanikla v katastrofě, jež přinesla záhubu celé minojské civilizaci. Ostrov tehdy pohltila obrovská přílivová vlna. Určité pozůstatky prvního paláce jsou však patrné doposud. Objevil je italský archeolog Frederico Halbherr, který v roce 1900 v této lokalitě podnikl první odkrývací práce.

Většina nynějších trosek ovšem patří druhému paláci. Samotný palác byl poměrně rozlehlý a má celou řadu společných prvků s palácem v Knossos, k rekonstrukci této rozsáhlé stavby se nicméně dosud nikdo neodvážil. Severně od hlavního nádvoří leží vchod do královských apartmánů. Patrné jsou rovněž zbytky důmyslné kanalizace v podlaze. Královské komnaty byly vzhledem ke své důležitosti obehnány hradbami. Skládaly se z oddělených komnat krále a královny, patrné jsou pozůstatky bazénu a dokonce i toalet. Za komnatami napravo jsou trosky archivu, kde byl v roce 1903 nalezen zmíněný „Faistský disk“. Jde o destičku z původně nepálené hlíny o průměru 16 cm, pocházející z období 1700 – 1600 př. n. l. Disk je potištěn obrázkovým písmem podobným egyptským hieroglyfům, zobrazeny jsou stylizované lidské postavy a zvířata, předměty a květiny.

Pokusy o rozluštění textu

Četné pokusy o rozluštění dodnes selhávaly, neboť „jazykovědcům“ schází bilin-

gua, totiž dvojjazyčný nápis, z nichž jeden umíme číst a přeložit. Podle anglické Wikipedie se Diskem z Faistu zabývalo 15 jazykovědců (George Hempl, Florence Stawell, Albert Cuny, Benjamin Schwarz, Jean Faucounau, Vladimir Georgiev, Steven R. Fischer, Kjell Aartun, Derk Ohlenroth, Sergei V. Rjabchikov, Adam Martin, Kevin & Keith Massey, Achterberg et al., Torsten Timm, Marco Corsini) a desítka dalších badatelů jiné specializace (Paolo Ballotta, Leon Pomerance, Peter Aleff, Ole Hagen, Harald Haarmann, Bernd Schomburg, Hermann Wenzel, Friedhelm Will, Axel Hausmann, Rosario Vieni, Helčne Whittaker).

Jak už to v případech neschopnosti bývá, objevil se i názor, že disk je falsifikát. Američan Jerome Eisenberg přišel s tvrzením, že předmět je nové falzum. Proto podle něj není divu, že nápis se nepodařilo rozluštit – totiž nemá žádný smysl. Eisenberg tvrdí, že italský archeolog Luigi Pernier disk v roce 1908 neobjevil, ale prostě vytvořil. Důkazy? Prý příliš pravidelné okraje disku a taktéž příliš dokonalé vypálení. Přitom hliněné tabulky na Krétě se v té době vypalovaly jen „neúmyslně“ a nedokonale, při požárech.

Datování disku a rozhodnutí sporu by se mohlo provést pomocí termoluminiscence (což vlastně určí dobu mezi dvěma vypáleními předmětu), řečtí představitelé ovšem údajně odmítli předmět, resp. jeho vzorek, k testu poskytnout.

Jedním z luštitelů byl i český učitel Jiří Vymetal z Hořic v Podkrkonoší, zesnulý v roce 1988, který podle počtu znaků usoudil, že jde o písmo slabičné a své řešení publikoval. Podle něho jsou na disku z Faistu názvy krétských lokalit, které si nechal zaznamenat jakýsi starověký cestovatel např. FA - ES - TOS = Faistos. Taková a podobná řešení se ovšem nedají potvrdit, ani vyvrátit.

V listopadu roku 2000 Steven Roger Fischer, americký doktor filologie ovládající téměř 80 živých i mrtvých jazyků, dospěl k názoru, že dokáže text na záhadném disku přečíst. Text začíná číst na rubové straně od vnějšího okraje spirálovitě k jeho středu. Celý text potom zní: „***Slyšte, Kréťané a Řekové. Slyšte moře, slyš země: Helladu čeká bitva s Káry. Slyšte všichni! Slyšte, bohové moře, slyšte všichni, vzhůru na Naxos! Vydejte se s Řeky na cestu, ztrestejte Káry, mé nepřátele, a zachraňte trpící bratry. Chraňte, mě Ídajci, mé srdce svírá úzkost. Vyplujte na moře, všichni, do jednoho! Ano, zbavte mne toho převelikého trápení!“***

Doktor Fischer usoudil, že disk nosil posel po ostrově a v každé vesnici z něj předčítal „mobilizační“ vyhlášku. Je skutečně možné, aby ve chvíli značného ohrožení čekal jeden posel na to, až se vyrobí disk s tímto jednoduchým textem, místo toho, aby více poslů vyrazilo „mobilizovat“ ostrov najednou? Nebo byl disk „úřední formou“ mobilizační vyhlášky a bez něj by poslovi nikdo nevěřil? Nemohlo by potom být takových disků více, aby se „mobilizace“ urychlila? Fischerův překlad se zdá být z uvedených důvodů nepřesvědčivý.
Někteří historici tvrdí, že disk nebyl vytvořen na Krétě, ale že pochází odněkud z Malé Asie. Je to jen domněnka, nic víc.

První přesvědčivý překlad

Aby měl jazykovědec alespoň malou šanci rozluštit nějaký pradávný text, musí být splněny především dvě podmínky. V první řadě musejí mít k dispozici dostatečné množství materiálu. Čím více textu, tím více souvislostí mezi znaky dokážou vědci vysledovat. **V druhé řadě pak musí mít alespoň základní představu o podobě jazyka, v němž byl text napsán.**

WM magazín se již několik let věnuje tématu praslovanství a vzniku prvního písma. Na základě práce Antonína Horáka, ***O Slovanech úplně jinak***, se domníváme, že nápisy na disku z Faistu mohou být praslovanské. Pokud tento fakt přijmeme, pak už nic nebrání text plynule přečíst.

WM magazín už několik let komunikuje s **ing. Petrem Kovářem**, svého času blízkým spolupracovníkem pana Horáka. Pan Kovář se od roku 2003 věnuje překladům a nejen textů z disku. Jak sám tvrdí, text na disku dokázal přeložit za 10 dní. Jak je to možné? Jak to, že překlad, jehož bezúspěšnému luštění věnovali jiní odborníci celý život, byl tak jednoduchý? Dnes už můžeme potvrdit, že to možné je!

Označení stran a směr čtení textu

Pro úspěšný překlad obrázkového písma na disku je nutné přijmout fakt, že jde o „praslovanský“ jazyk. Pokud tuto skutečnost nejste ochotni přijmout, nemáte šanci na úspěch. To se stalo všem předchozím luštitelům. Přední lingvisté překládali znaky různými složitými metodami a statistickými výběry, většinou bez úspěchu. Evropští jazykozpytci nebyli ochotni přijmout druhý základní předpoklad potřebný pro úspěšné luštění – podobu jazyka, v němž byl text napsán.
Jazyk textu na disku z Faistu je „praslovanský“. Tisíce let starému nápisu mohou porozumět jen „Slované“.

Originál disku je uložen v archeologickém muzeu v Heraklionu na Krétě. Jeho strany jsou označeny A a B. Strana A, podle všeobecně uznávaného názoru, je v centru označena symbolem květiny – kopretiny, strana B symbolem připomínajícím měch na vodu. Vzhledem k tomu, že text dodnes nebyl přeložen, bylo určení stran pouhou dohodou. Není rozhodující pro to, kterou stranu číst jako první. Domnívám se, že zřetelný symbol kopretiny psychologicky zapůsobil na tehdejší luštitele, a proto ji označili jako stranu A.

znaky kopretina a měch na vodu

O směru čtení znaků na disku se již od počátku vedou spory. První luštitelé preferovali čtení od středu hliněného disku po spirále směrem ven. Později byl tento názor odmítnut, s tím, že text se musí číst z vnější strany po spirále k jeho středu.

Směr čtení

Znaky se správně čtou od středu disku ve směru rozvíjené spirály. Tento princip je přirozený a nejjednodušší. Je ostatně těžké si představit, že někdo začne klást znaky na obvodě a uprostřed disku mu nezbude místo na dokončení textu…

Uvedu jednoduchý příklad. Na okrouhlé pohlednici z roku 2004 je pozdrav z dovolené na horách, psaný do spirály. Text přirozeně uprostřed pohlednice a končí na obvodu. To považuji za přirozené psaní. Proč hledat ve směru psaní textu nějakou složitost? Představte si, že tuhle pohlednici o průměru 15 centimetrů objeví zlínští archeologové za 2000 let. Odborníci začnou přemýšlet, jak se text správně čte, proč je písmo ve středu tučné, a co představuje soustava trojúhelníků nad čarou.

Stovky stránek v odborných magazínech bude potištěno komentáři předních lingvistů a historiků, na konferencích vzniknou bouřlivé panelové diskuze. Pak jednoho dne přijde úplně normální strojní inženýr a prohlásí: „Nehádejte se, vždyť je to jednoduché a srozumitelné, text se přirozeně čte od středu po spirále ven, a jazyk písma na pohlednici je slovanský.“ Podobně dnes komentuje nepřehledné diskuze kolem výkladu znaků na disku také Ing. Petr Kovář. Navíc dokáže srozumitelně vyložit jeho obsah.

První přesvědčivý překlad

Čtenáři WM magazínu mají možnost jako první číst PRVNÍ PŘESVĚDČIVÝ PŘEKLAD DISKU Z FAISTU, který zpracoval Ing. Petr Kovář.

Ing. Petr Kovář, který se věnuje problematice nejstaršího písma již 20 let, byl blízkým spolupracovníkem A. Horáka. Podílel se na obsahu knihy O Slovanech úplně jinak. V uplynulých letech prováděl dokumentaci starých nápisů na území dnešní Moravy.

Musím zdůraznit, že v případě „disku z Faistu“ není oficiálně vyluštěno ani slovo, proti překladu pana Kováře nestojí žádná alternativa a překlad je přesvědčivý – můžeme se přít o několik málo bodů, o místo s nečitelnými znaky, ale většina textu přesto zůstává jednoznačně čitelná.

Jazyk nápisu starého 3 600 let je nám natolik blízký, že bychom se na základní úrovni, s použitím jednoduchých slůvek, byli zanedlouho schopni s pisatelem domluvit. Po kratším nácviku může disk úspěšně „louskat“ každý „Slovan“.

Princip čtení znaků

Pro úspěšný překlad znaků na disku použil pan Kovář jednoduchou metodu. Pokud přijmeme fakt, že původ písma je praslovanský, je nutné použít slovníky, v nichž jsou zachována nejstarší slova. K práci používal česko-srbochorvatský z roku 1910, ruský a okrajově polský slovník. U jednotlivých znaků postupoval následovně:

1. Určil význam každého znaku
2. Napsal český název toho, co znak představuje
3. Vyhledal praslovanský název znaku
4. Vyjmul první slabiku ze slov
5. Pospojoval slabiky do slov
6. Provedl český překlad praslovanského textu
   Příklad: Na disku najděte znak připomínající rybu, zvířecí tlamu a uhelník (loket)

znak č. 33

znak č. 29

znak č. 18

1. Znak představuje rybu / zvířecí rypák / loket
2. Český název znaku je ryba / rypák / loket
3. Praslovanský název znaku RIBA / SURLA / LAKAT
4. RI / SU / LA – vyjmuté první slabiky z praslovanského názvu znaků
5. RISULA – spojením vznikne praslovanské slovo
6. Přeloženo do češtiny to znamená - NAPSALA

Tímto způsobem přeložil pan Kovář všechny znaky na disku. Hlavním předpokladem úspěchu překladu je fakt, že rozumíte praslovanským slovům. Na jižní straně Dolomit se dodnes můžete setkat s původními obyvateli horských samot, kteří starému praslovanskému jazyku rozumí, a umí jím i hovořit. Mnohá slovíčka si jistě pamatujete od svých prarodičů. Pocházím ze Zlína a pamatuji si nářečí, jakým mluvila moje babička. Místy nebylo možné rozlišit, jestli říká p, nebo b, také se, sě, la nebo lo, nebo zda slovo končí o, nebo ou. Praslovanské jazykové kořeny můžeme dodnes vypozorovat u obyvatel některých oblastí Polska, Ruska až po Srbsko a Chorvatsko.

Překlad znaků, strany a směr čtení

Počet unikátních znaků na disku je uveden v přehledné tabulce včetně výkladu významu. Počet znaků na obou stranách disku je 241 + 1 nečitelný, z toho je 45 unikátních znaků. Po dosazení slabik k jednotlivým znakům dostaneme souvislý text, který se čte od středu disku ve směru rozvíjení spirály.

Grafickou podobu znaků a jejich správnost jsem porovnával s oficiálními zdroji dostupnými na internetu. Výsledkem je konstatování, že výklad pana Kováře je ve všech směrech správný. Naopak, některá vyobrazení na oficiálních stránkách jsou příliš idealizovaná a nepřesná. Například znak č. 13 je oficiálně vykládán jako „club“, a také je nepřesně zakreslen. Skutečný význam znaku je vinná réva, která se praslovansky nazývá ***LOZA (LO).*** Vinohrad si možná dnes představujete úplně jinak, s dráty pro výhonky nataženými mezi jednotlivými kmínky. V oblasti Středozemí roste vinná réva, vlivem teplejšího klimatu, jinak. Podle česko-srbochorvatského slovníku z roku 1910 je praslovanský název pro vinnou révu ***loza***. Na Moravě můžete najít obec Suchá Loz, která se nachází ve vinařské oblasti. Název obce je odvozen od suchého vinného proutí.

Dalším příkladem je znak č. 18, který je oficiálně vykládán jako bumerang. Skutečný význak je jiný, znak představuje loket, anebo označení pro úhel. Praslovanský název je ***LAKAT (LA),*** nebo ***RAVEN (RA)***.

Z přeložených významů znaků vyplývá, že první stranou disku pro začátek čtení je strana s vyobrazením ***měchu.*** To je v rozporu s oficiálním značením, ale jak jsme si již řekli, pro toto zaběhlé tvrzení neexistuje jediný přijatelný argument.

Správné označení je:
Strana **A** se znakem ***měchu na vodu*** ve středu disku
Strana **B** se znakem ***kopretiny*** ve středu disku

strana A

strana B

Podle tabulky se znaky vypadá čtení podle čísel znaků takto:
Strana A: čtení od středu disku ve směru rozvíjení spirály

7,45,25,23,34,29,7,23,35,6,2,7,18,39,30,8,7,36,29,22,24,18,23,7,5,45,7,35,18,7,25,23,34,278,7,36,7,36,22,5,45,29,13,8,29,8,7,36,29,1,27,9,2,33,39,32,35,6,1,33,29,18,14,16,35,20,2424,29,18,1,38,25,27,40,36,26,2,35,40,24,7,25,42,37,22,18,1,37,7,15,33,39,1,37,43,18,23,1612,20,24,33,27,25,22,37,23,13,2,35,7,45,27,7,40,22,12,2
Na straně A je celkem 119 znaků

Strana B: čtení od středu disku ve směru rozvíjení spirály

38,3,10,1,13,21,13,35,27,27,12,2,38,
3,10,35,19,23,1,13,12,2,12,26,31,19,1
7,18,6,27,18,32,14,27,12,2,26,31,12,
2,1,28,18,23,10,25,27,2,26,31,12,23
,33,21,13,35,27,27,12,2,26,31,12,2,1
28,18,23,10,25,27,2,11,39,38,23,32,
12,2,7,40,41,1,35,19,41,12,2,35,26,3
1,47,18,6,12,2,8,44,27,12,7,45,27,3
3,40,4,12,2,34,29,29,5,45,29,12,40,
24,18,1,13,12,2

Na straně B je celkem 123 znaků, z toho 1 nečitelný (znak č. 46)

Překlad strany A:

Přímý překlad praslovanských slov bez dalších úprav zní:

Mě hlídají srážena jsu. Mě udupávají vše úplně. Mě rovnou hovado dělají ze mě. Jako děvku paláce mě líčí. Mě! Poznamenávají tady mě, tu kosí mě. Jak děvku líčí jaké soulože jsou se mnou. Jak děvka já. Kocouři, vášniví kohouti jste všichni. Já napsala, když zatracena skopce pásla. Já poučena za cop abych zapamatovala hlavní tvrz. Jala mě hrůza. Já ležela tam. Zotročení jako skopci, křičí, trestají tam lumpy. (Byla jsem) měkká ke mě. Zakouším plno.

Překlad strany B:

Přímý překlad praslovanských slov bez dalších úprav zní:

Pop prděl až se pokálel jak byl slepičího plný. Popovi se daří, aby ne. Tady já běd plná chci k tobě.
Nebrala bych žádného povozu, pěšky kosti plná k tobě chci jít já. Oplatit tu umí - pohřbem.
K tobě chci jít. Tady říkalo, že jsi býka kostí plný. K tobě chci jít já. Oplatit tu umí - pohřbem.
Milovaný pojď tady, utíkej pro mě. Zastírám, aby ne strach, abych k tobě a mohla všechny toužívé polibky v náručí poskytnout. Mě čeká příkoří zotročení plné. Obětována jsem. Líčím zotročení zapadlá já bědná úplně.

Kdo je autorem textu?

To, co následuje, jsou čiré spekulace. Ale nakonec, proč ne? Kdo je autorem textu? Kdo vtiskl znaky do hlíny kotouče, který se našel v domnělém „archivu“ paláce Faistos? Už z hrubého překladu vyplývá, že to byla žena. Emotivní obsah sdělení vypovídá o ponížení, násilí a touze vrátit se ke své lásce. Mladá otrokyně, která sloužila pro potěšení mocných. Jejím údělem bylo uspokojovat „kocoury a vášnivé kohouty“, bez možnosti uniknou. Pod pohrůžkou jí nebylo dovoleno psát a trestali ji za každý pokus neuposlechnout příkazů. Ta dívka si zřetelně uvědomovala hrůzný osud, „až se býk unaví, bude mi odměnou pohřeb“… až se mne vládce nasytí, nechá mne zabít.

Je zřejmé, že autorka textu ovládala písmo a byla společensky vzdělaná. Mohla to být nějaká zajatá „princezna“ ze „slovanského“ kmene. Měl snad ten zvláštní ojedinělý disk někomu doručit emisar, vyslaný pro výkupné? Možná to byl jen „dopis“ napsaný v zoufalství, kdy využila nestřežené chvíle, kdy byla u pána, a ten usnul… nebo byla její zpráva ze zajetí zadržena a nedostala se nikdy ven, a nakonec jí kvůli tomu možná i zabili. Zůstal disk v archivu jako doličný předmět?

O tom všem se dá spekulovat dlouho a jistě se jednou najde někdo, kdo o tom napíše skvělý román.

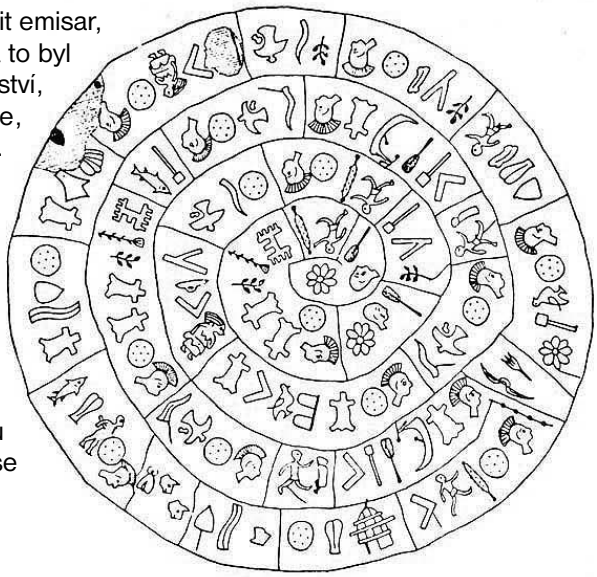

Možný význam textu v dnešním jazyce

Touha po lásce a důstojném žití se po tisíciletí nezměnily. Dnešní mladé dívky by si s krétskou dívkou se zapletenými copy jistě rozuměly. Prastarý text je možné interpretovat asi takto:

Hlídají mě na každém kroku. Nic nesmím. Mají mne za dobytče. Za palácovou děvku mne mají. Mne!. Naříkám, prosím, ale není to nic platné. Nakonec si jako děvka připadám. Pro všechny ty chlípné chlapy kolem. Psala jsem potají, když jsem sama byla u ovcí. Vytahali mne za vlasy, abych poslouchala příkazy z paláce. Týrali mne. Pak mne nechali ležet ve vězení. Zotročení, jako ovce v ohradě bečely, když mě lumpové týrali. Plakala jsem nad sebou. Moc trpím.
Pán se přejedl kuřecím a odpočívá. Tomu je dobře. Já chci pryč, chci za tebou.
Já nešťastná jsem, bez vozu, pěšky půjdu třeba až do únavy. Za tebou. Říkají, že tě býk pošlapal. Můžou tě i zabít. Plná smutku a touhy jsem. Chci za tebou. Tady mne zabijí. Milovaný pojď, spěchej pro mne. Mám strach, aby nepoznali, jak toužím po polibcích ve tvé náruči. Tady mne čeká jen tíha otroctví. Jsem opuštěná. Ztracená a zubožená v otroctví, do kterého jsem zapadla úplně.

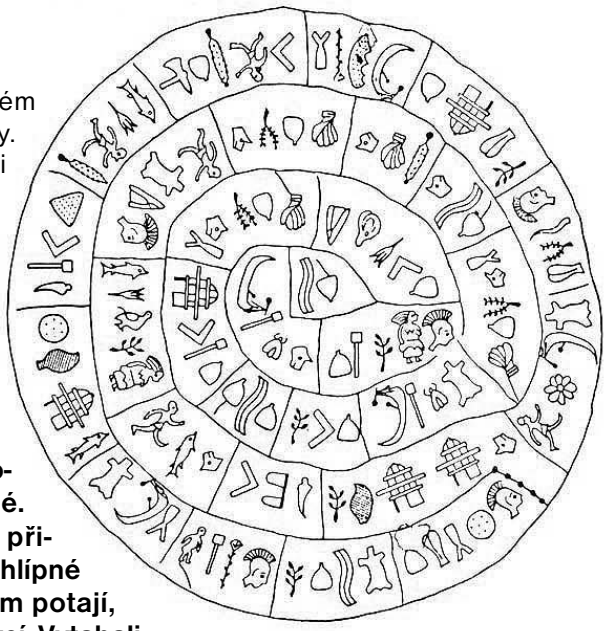

UNIKÁTNÍ ZNAKY NA DISKU Z FAISTU

význam znaku / praslovanský název / čte se

01	moje osoba, já já JÁ	
02	parádní účes pundaja PU	
03	parádní účes, hlava pundaja huáva PU, HJA	
04	zajatec, otrok suoj, rob, rab SU, RO	
05	list lišče LI	
06	nevěstka, knežka ěvěčeenica, kněginja SVĚ, KNĚ	
07	měch mě MĚ	
08	vějíř, stínidlo sěnilo SĚ	
09	skály, skaliny timor TI	
10	veslo věslo VĚ	
11	luk ljuk LJU	
12	štít ščít ŠČÍ	
13	vinná réva loza LO	
14	opracovaný kámen kapija, kapja KA	
15	sekera, kladivo molotok, drobilo MO, DRO	
16	zub zub ZU	
17	břitva, sekáč bradva, brityja, sek BRA, BRI, SE	
18	L, loket raven, laket', uhau RA, LA	
19	podpěra stropu niěvo NIĚ	
20	ulita školjke ŠKO, SKO	
21	brána, věže kaplja KA	
22	krok kurak KU	
23	podepřený trám tarma TA	
24	palác palača PA	
25	držák, ucho uchop U	
26	kadeř, vlasy kučina KU	
27	kožka koža KO	
28	obětiště oběta, opěta OP, OB	
29	čenich, rypák surla SU	
30	beran ovan OVA	
31	pták ptica, tica PTI, TI	
32	křepelka, koroptev pěrepjolka, pretelica PIĚ	
33	ryba riba RI	
34	motýl, můra leptir, lepir LE	
35	bylina, větev bilje, vitve BI, VI	
36	kytice kitica KI	
37	děcko, dítě djeťa, dietě, kudi DJE	
38	květ, květina popovnik PO, BO	
39	vidlička vilka VI	
40	zástěna, paraván zasjena ZA	
41	střed strednica STRE	
42	střep čerepok ČE	
43	klín ženský ženo ŽE	
44	halena, košile, šaty rubača, haljina, oděca RU, HAL, ODĚ	
45	cesta česta ČE	
46	? ? MO	

WM MAGAZIN.CZ © 2010

WM magazín č. 107-108 / 2010

strana A

Ing. Petr Kovář / WM magazin.cz © 2010

PŘEKLAD ZNAKŮ NA DISKU Z FAISTU

Čte se od středu disku ve směru rozvíjející se spirály

MĚ	ČE(h)	U	TA	LĚ	SU	MĚ	TA	BI(u)	SVĚ	PU(n).	MĚ	RA	VI	OVA	TI	
MĚ	HLÍDAJÍ		SRÁŽENA		JSU.	MĚ	UDUPÁVAJÍ		VŠE	ÚPLNĚ.	MĚ	ROVNOU		HOVADO		

SE	MĚ	KI	SU	KU	PA	LA	TA	MĚ	LI	ČE	MĚ	BI	LA	MĚ	U	TA	LĚ	KO	SĚ
ZE	MĚ.	JAKO	DĚVKU		PALÁCE			MĚ	LIČÍ.		MĚ	OZNAČUJÍ				TU.	MĚ	KOSÍ.	sráží k zemi

MĚ	KI	SU	KU	LI	ČE	SU	LO	ŠE	SU	SE	MĚ	KI	SU(ka)	JA	KO	TI
MĚ	JAK	DĚVKU!		LÍČÍ	(Jaké)	SOULOŽE			JSOU	SE MNOU,		JAK	DĚVKA	JÁ.	KOCOUŘI,	

PU	RI	VI	PIĚ	VI	SVĚ	JA	RI	SU	LA	KA(d)	ZU	VI(bi)	ŠKO	PA	
VÁŠNIVÍ			KOHOUTI(jsou)		VŠICHNI.	JÁ(to)	NAPSALA			KDYŽ	ZATRACENA		SKOPCE		

PA	SU	LA	JA	PO	U	KO	ZA	KI	KU	PU	BI	ZA	PA	MĚ	U	ČE	LO
PÁSLA.			JÁ	POUČENA			ZA	COP		ABYCH(si)		ZAPAMATOVALA				HLAVNÍ	

KU	LA	JA	LO	MĚ	MO	RI	VI	JA	LO	ŽE	LA	TA	ZU	ŠČÍ	SKO	PA
TVRZ.		JALO		MĚ	UTRPENÍ.			JÁ	LEŽELA			TAM.	ZOTROČENÍ(jako)		SKOPCI	

RI	KO	U	KU	DJE	TA	LO	PU	BI(la)	MĚ	ČE	KO	MĚ	ZA	KU	ŠČÍ	PU(n).
KŘIČÍ		TRESTAJÍ			TAM	LUMPOVÉ.		(jsem)	MĚKKÁ		KE	MĚ.	ZAKOUŠÍM			PLNO.

Ing. Petr Kovář / WM magazin.cz © 2010

strana B

Ing. Petr Kovář / WM magazin.cz © 2010

PŘEKLAD ZNAKŮ NA DISKU Z FAISTU

Čte se od středu disku ve směru rozvíjející se spirály

PO	PU	VĚ	JA	LO	KA	*LO*	BI(l)	KO	KO	ŠČÍ	PU(n).	PO	PU	VĚ	BI	NIĚ.	TA
POP	PRDĚL		POKÁLEL		BYL			SLEPIČÍHO			PLN.	POPOVI		(SE)DAŘÍ	ABY	NE.	TADY

JA	LO	ŠČÍ	PU(n)	ŠČÍ	KU	TI.	NIĚ	BRA	LA	SVĚ	KO	LA	PIĚ(š)	KA
JÁ	BĚD		PLNÁ	CHCI	K	TOBĚ.	NEBRALA(BYCH)			ŽÁDNÉHO	POVOZU		PĚŠKY	

KO	ŠČÍ	PU(n)	KU	TI	ŠČÍ	PU(t)	JA.	OP	LA(tjat)	TA	VĚ	U	KO	PU.
KOSTÍ		PLNÁ	K	TOBĚ	CHCI	JÍT	JÁ.	OPLATIT		TO	UMÍ	POHŘBÍ(tě).		

KU	TI	ŠČÍ	PU(t).	TA	RI	KA	LO	BI	KO	KO	ŠČÍ	PU(n)	KU	TI	ŠČÍ
K	TOBĚ	CHCI	JÍT.	TADY(SE)		ŘÍKALO(jsi)			BÝKA	KOSTÍ		PLNÝ.	K	TOBĚ	CHCI

PU(t)	JA.	OP	LA(tjat)	TA	VĚ	U	KO	PU.	LJU(bi)	VI	PO	TA	PIĚ(š)	ŠČÍ
JÍT	JÁ.	OPLATIT		TO	UMÍ	POHŘBÍ(tě).			MILOVANÝ		POJĎ TADY		UTÍKEJ	

PU	MĚ	ZA	STRE	JA	BI	NIĚ	STRA	ŠČÍ	PU	BI	KU	TI	MO	LA
PRO	MĚ.	ZASTÍRÁM		JÁ	ABY	NE	STRACH.		ABYCH		K	TOBĚ	MOHLA	

SVĚ	ŠČÍ	PU	SĚ	RU	KO	ŠČÍ	MĚ	ČE(ka)	KO	RI	ZA	SU(oj)	ŠČÍ
VŠECHNY	TOUŽIVÉ	POLIBKY		V NÁRUČÍ TI POSKYTLA.			MĚ	ČEKÁ	PŘÍKOŘÍ		ZOTROČENÍ		

PU(n)	LĚ	SU	SU	LI	ČE	SU(oj)	ŠČÍ	ZA	PA	LA	JA	LO	ŠČÍ	PU(n)
PLNÉ.	PONECHÁNA JSU.			LÍČÍM	ZOTROČENÍ			(kam)ZAPADLÁ			JÁ	BĚDNÁ		ÚPLNĚ.

Ing. Petr Kovář / WM magazin.cz © 2010

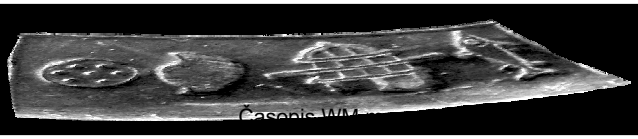

Jirimatejka@wmmagazin.cz

WM magazin.cz č. 107 - 108 / 2010

DISK Z FAISTU - strana A, B

Ing. Petr Kovář / WM magazin.cz © 2010

Čte se od středu disku ve směru rozvíjející se spirály

strana

A

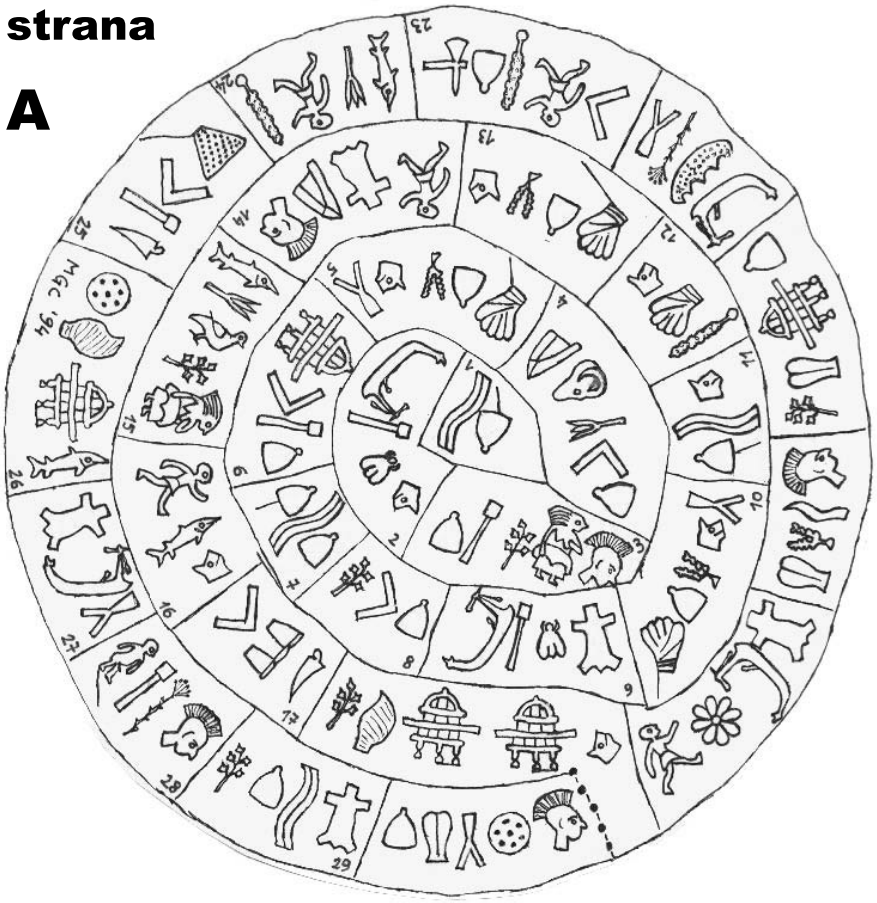

NIĚ BRA LA SVĚ
nebrala bych žádného

strana

B

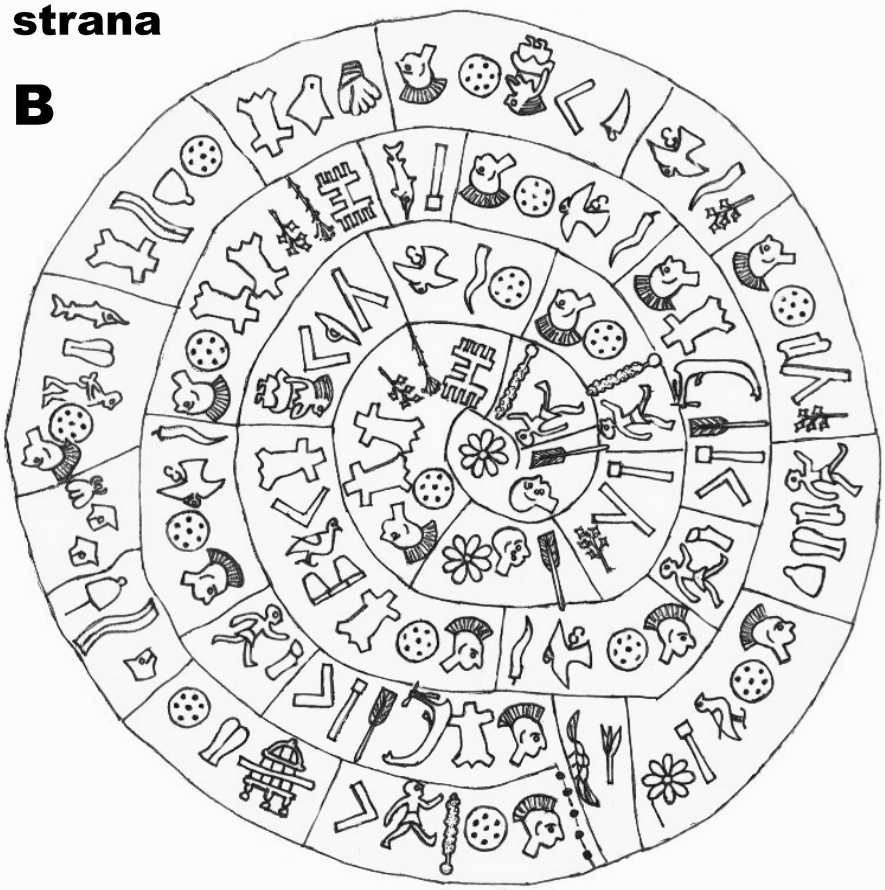

zapadlá já
strana B

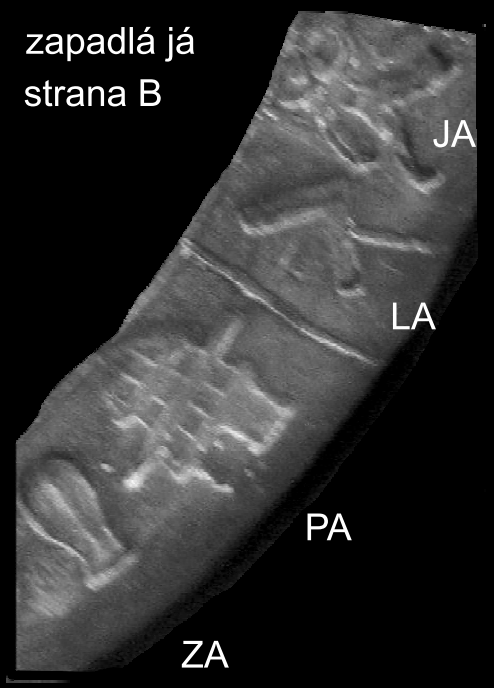

Jirimatejka@wmmagazin.cz

WM magazin.cz č. 107 - 108 / 2010

Čte se od středu disku ve směru rozvíjející se spirály.

PŘEKLAD DISKU Z FAISTU

Pro úspěšný překlad znaků na disku použil pan Kovář jednoduchou metodu. Pokud přijmeme fakt, že původ písma je praslovanský, je nutné použít slovníky, v nichž jsou zachována nejstarší slova. Tímto způsobem přeložil pan Kovář všechny znaky na disku. Hlavním předpokladem úspěchu překladu je fakt, že rozumíte praslovanským slovům.

S autorem překladu jsem dlouhé týdny konzultoval jeden znak po druhém.

WMMAGAZIN.CZ

WM magazín č. 107-108 / 2010; foto: Jiří Matějka

Čte se od středu disku ve směru rozvíjející se spirály.

PŘEKLAD DISKU Z FAISTU

Čtenáři WM magazín mají možnost jako první číst první přesvědčivý překlad „disku z Faistu“, který přeložil Ing. Petr Kovář.

Jazyk nápisu starého 3 600 let je nám natolik blízký, že bychom se na základní úrovni byli zanedlouho schopni s pisatelem domluvit.

Vydavatel WM magazínu v rozhovoru s Petrem Kovářem.

WMMAGAZIN.CZ

Časopis WM magazín. www.wmmagazin.cz; Vychází každý měsíc v Česku a na Slovensku.

WM magazín č. 107-108 / 2010; foto: Jiří Matějka